

E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20750>

Özet

E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i (EADÖ), kullan?c?lar?n e?itim teknolojileri ba?lam?nda kar??la?t?klar? arayüzlerin kalitesini, etkinli?ini ve alg?lanan özelliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çalışması, 2016 yılında Serkan Dinçer ve Adnan Do?anay tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle e?itim materyallerinin sunuldu?u dijital platformlar?n ve yaz?l?mlar?n kullan?c? deneyimi aç?s?ndan de?erlendirilmesine odaklanmaktadır. Dört alt boyuttan olu?an EADÖ, arayüzlerin öğrenmeyi kolayla?tırma, güvenilirlik, insan benzeri özellikler ve çekicilik gibi kritik boyutlardaki alg?lanan yeterlili?ini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve e?itim ba?lam?na uygunlu?unu test etmi? ve do?rulay?c? faktör analizi (Do?rulay?c? Faktör Analizi) ile dört faktörlü modelin yap?s?sal geçerli?ini desteklemiştir. Bu ölçek, e?itim araştırmacılar? ve yaz?l?m geli?tiriciler için E?itsel Arayüz tasarımı?n?n etkilili?ini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i, E?itsel Arayüz, Likert, Kullan?c? Deneyimi, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama.

Yazarlar

Serkan Dinçer, Adnan Do?anay

Amaç

Ölçe?in temel amacı, e?itim teknolojileri ve dijital öğrenme ortamlar?nda kullan?lan arayüzlerin öğrencilerin veya kullan?c?lar?n algılad??? kalite, kullanı?lılık ve çekicilik düzeylerini ölçmektir. Bu bağlamda, EADÖ, pedagojik yaz?l?mlar?n ve çevrimiçi öğrenme platformlar?n?n tasarımı özelliklerinin öğrenme çıktıları üzerindeki potansiyel etkilerini de?erlendirmeye olanak tanır.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini koruyarak, Türk kültürüne özgü dil ve anlam farklılıklar?nı gidermeyi ve ölçe?i Türkçe konu?an akademik toplulu?un kullanımı?na sunmayı amaçlamıştır. Ölçek, e?itim bilimleri, insan-bilgisayar etkileşimi ve uzaktan e?itim alanlarında arayüz tasarımı?n?n etkinli?ini objektif bir şekilde de?erlendirmek için kritik bir araçtır.

Yapı

E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i, e?itim arayüzlerinin kalitesini çok boyutlu olarak ele alan 25 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?an bir yapıyı ölçmektedir. Bu alt boyutlar, arayüzün kullan?c?

üzerindeki farklı algılanan etkilerini temsil eder:

Ö?renmeyi Kolayla?tır?c? (10 madde): Arayüzün ö?renme sürecini destekleme ve kolayla?tırma derecesini ölçer.

Güvenilir (5 madde): Arayüzün teknik sa?amlı?ı, tutarlılı?ı ve kullanıc?ya verdi?i güven hissini de?erlendirir.

İnsan Benzeri (5 madde): Arayüzün ki?iselle?tirme, etkile?im ve insancıl özellikler ta?ıma derecesini ölçer.

Çekici (5 madde): Arayüzün estetik kalitesini, görsel tasarımı ve genel olarak kullanıc?ya cazip gelme düzeyini de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı Geçerlik analizleri, dört boyutlu modelin uyumunu de?erlendirmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen uyum indeksi de?erleri, modelin veri ile yüksek düzeyde uyumlu olduğunu göstermiştir:

Ki-kare / serbestlik derecesi oranı (χ^2 / ss): 2.72 (Kabul edilebilir sınırların altında, iyi uyum göstergesi).

Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntısı (SRMR): 0.06 (Mükemmel uyuma yakın).

Yaklaşık Hata Kare Kök Ortalaması (RMSEA): 0.07 (Kabul edilebilir uyum).

Düzeltilmiş Uyum İndeksi (AGFI): 0.83 (Kabul edilebilir uyum).

Yıllık Uyum İndeksi (GFI): 0.86 (Kabul edilebilir uyum).

Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI): 0.95 (Yüksek uyum).

Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi (CFI): 0.97 (Mükemmel uyum).

Bu indeksler, ölçe?in dört faktörlü yapıya teorik beklentilerle tutarlı olduğunu ve Türkçe uyarlamasının yapısal geçerli?e sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, ölçekteki maddelerin faktör yükleri 0.34 ile 0.77 arasında de?i?erek, her bir maddenin ilgili alt boyutu yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermiştir.

Güvenirlik

E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i'nin iç tutarlılık Güvenirlik katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne kadar tutarlı ölçtü?ünü göstermektedir. Analiz sonuçları, ölçe?in hem alt boyutlar hem de genel ölçek düzleminde yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur.

Alt Boyutların İç Tutarlılık Katsayıları (Cronbach Alfa): 0.79 ile 0.86 arasında de?ilmektedir. Bu de?erler, alt boyutların her birinin kendi içinde yüksek tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçek Toplam Puanının İç Tutarlılık Katsayısı: 0.93 olarak hesaplanmıştır. Bu, ölçe?in

genel olarak mükemmel bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu ifade eder.

Ek olarak, düzeltilmi? madde toplam puan korelasyon katsay?lar? 0.31 ile 0.89 aras?nda de?irmektedir. Bu korelasyon de?erleri, her bir maddenin ölçe?in ölçtü?ü genel yapıyı temsil etme gücünün yüksek oldu?unu ve ölçekten ç?karılmas? gereken zayıf bir madde bulunmadı?ını göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmas?nda, ölçe?in orijinal yapısnı do?rulamak amacıyla Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçe?in dört boyutlu modelinin (Ö?renmeyi Kolaylaştırıcı, Güvenilir, İnsan Benzeri ve Çekici) verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmiştir.

Analiz sonuçları, uyum indekslerinin (CFI=.97, NFI=.95, RMSEA=.07) dört faktörlü modelin kabul edilebilir ve güçlü bir uyum sergiledi?ini kanıtlamasıyla, ölçe?in yapısal geçerlili?ini desteklemiştir. Bu bulgular, E?itsel Arayüz De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe formunun, e?itim arayüzlerinin algılanan kalitesini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Maddeler ve Boyutlar: 4 alt boyut ve toplam 25 madde.

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, e?itim teknolojisi kullanıcılar? veya dijital öğrenme ortam? katılımcıları.

Ya? Grubu: Yetiřkinler (Özellikle yüksekö?retim öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışmas? genellikle üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Çevrimiçi veya basılı? formda bireysel uygulama. Kullanıcıların belirli bir e?itsel arayüzü deneyimledikten sonra doldurması beklenir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojisi, Arayüz Tasarımı, Kullanılabilirlik, Psikometrik Özellikler, Faktör Yüğü, Cronbach Alfa, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serkan Dinçer

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: dincerserkan@cu.edu.tr

Yazın Adresi: Çukurova Üniversitesi (Uyarlama çalışması yapıldığı tarihte ilgili kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal kaynağına ve Türkçe uyarlamasına erişim, yayınlanan akademik makale üzerinden sağlanmaktadır. Ölçek, Serkan Dinçer ve Adnan Doğanay tarafından 2016 yılında uyarlanmıştır.

Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için sorumlu yazar Serkan Dinçer ile iletişime geçilmesi önerilir.

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: gefad.gazi.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı burada mevcuttur: egitsel-arayuz-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dinçer, S. ve Doğanay, A. (2016). Eğitsel Arayüz Değerlendirme Ölçeği Türkçe uyarlama çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 647-674.

Eğitsel Arayüz Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 25 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

4 alt boyut 25 madde

Örenmeyi kolaylaştırıcı (10 m)

Güvenilir (5 m)

İnsan benzeri (5 m)

Çekici (5 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM